

Італія

Народжуваність і смертність

- * Для Італії, як і для сусідніх європейських країн, властиві низькі показники народжуваності і смертності, причому рівень смертності переважає рівень народжуваності (на 2010 рік 8,18 проміле і 10,72 проміле відповідно). Фертильність жінок становить 1,32 дитини / жінку.
- * Таким чином спостерігається природне скорочення населення "на рівні -4,7 проміле. Як наслідок населення країни старіє, а його середній вік зростає (43,7 років). Вікова структура населення на 2010 рік наступна:
  - * від 0 до 14 років - 13,5%
  - * від 15 до 64 років - 66,3%
  - * 65 років старше - 20,2%
- * У статевій структурі переважають жінки: на 100 жінок 96 Доводиться чоловіків. Очікувана тривалість життя при народженні становить 80,2 року (для чоловіків 77,26 років, для жінок 83,33 року). Для Італії характерна низька смертність: 5,5 проміле.

Соціально-демографічна політика Італії

- * В Італії уряд після Другої світової війни не висловлювало свою думку з приводу темпів зростання населення і народжуваності, воно не зайняло чітку позицію ні за, ні проти народжуваності. Сумарний коефіцієнт народжуваності, починаючи з 1965 р, безперервно знижувався і в 1988 р опустився до рівня Німеччини - 1,3; загальний коефіцієнт - близько 10 проміле. Рівень і тенденції народжуваності уряд в першій половині 80-х рр. вважало задовільними, в кінці 80-х рр. - Занадто низькими.

- * У 1978-му був прийнятий закон, що допускає аборти (всупереч протидії церкви). Легалізація абортів не вважається фактором демографічної політики, так само як і доступ до контрацептивів, який був лібералізований в 70-і рр. Уряд заявив, що нові закони, що дозволяють користування контрацептивами, свідчать про підтримку індивідуальних свобод. У країні функціонують також клініки, які надають допомогу в плануванні сім'ї.

- * Взагалі, на думку уряду Італії, змінювати демографічні тенденції шляхом прямого і специфічного втручання - неприйнятно. Серйозними проблемами уряд вважає в першу чергу старіння населення, а також необхідність поліпшення медичного обслуговування, подолання нерівномірності розсіювання по території країни. Однією з цілей уряду є поліпшення становища жінок і захисту сім'ї.

* Жінки отримують допомогу з нагоди народження дитини в розмірі 80% заробітку протягом трьох місяців (або 18 тижнів до і 13 тижнів після пологів). Один з батьків має також право отримати додатково оплачувану шестимісячну відпустку для догляду за дитиною з оплатою 30% заробітку. Допомоги сім'ям з дітьми виплачуються в залежності від доходу, починаючи з першої дитини, і не обумовлені його порядковим номером. Додаткові допомога виплачується, якщо мати не має доходу. Якщо дитина навчається, допомога може виплачуватися до 25 років.

- * На сьогоднішній день система соціального захисту Італії характеризується низкою невирішених питань. Одна з основних проблем соціальної політики Італії - традиційне відмінність в доходах населення в північних і південних регіонах, що відбивається статистикою по безробіттю. На тлі загального безробіття в Італії (11,3% - 1999 г.) рівень безробіття на півночі країни становив близько 7,5% (що наближається до середньоєвропейських величинам), а на півдні - більш 20%.

* Особливо чітко це проявляється в тій ролі, яку в умовах італійської системи соціального страхування починають грати деякі його види. Перш за все це стосується пенсії по інвалідності, яка в економічно слабких регіонах, крім свого основного призначення, виконує роль допомоги по безробіттю та соціальної допомоги. Для Італії характерна більш висока, ніж у інших країнах Західної Європи, частка незайнятих жінок, число яких в загальній чисельності безробітних становить 16% (що майже вдвічі перевищує рівень чоловічого безробіття - 9% і молоді, рівень безробіття серед якої також досить високий - 12, 4%). Негативну роль в італійській системі соціального захисту грає одночасне існування погано соціально гарантованих секторів економіки і секторів, в яких завдяки певним обставинам (наприклад, широкий розвиток профспілкового руху, особливо на півночі країни) гарантованість соціальних послуг вища. Крім того, сюди також відноситься і незадовільний захист від ризиків людей, які з різних причин опинилися без будь-яких доходів. В силу цих, а також ряду інших обставин італійська соціальна політика часто характеризувалася як «рудиментарна»

- * Серйозну проблему представляє собою асиметрична структура соціальних витрат. Це проявляється, зокрема, в тому, що найбільшу частку соціальних витрат становить пенсійне забезпечення - 15,4% ВВП (при середньоєвропейському рівні - 11,9%), тоді як на підтримку сім'ї, материнства, освіти і політику зайнятості витрачаються порівняно незначні кошти (близько 0,8%). З цієї причини Італію (втім, не без підстави) іноді називали країною пенсіонерів. Так, до 1992 р система пенсійного забезпечення Італії була, мабуть, найбільш «щедрою» в порівнянні з іншими країнами ЄС.

* Наприклад, законом гарантувалося без визначення меж пенсійного віку отримання пенсії після 35 років страхування. Державні службовці мали право на повну пенсію вже після 20-річного страхового стажу. Серед інших країн ЄС Італія володіла найбільшим числом пенсіонерів у віці до 60 років. Оскільки розмір пенсії розраховувався на підставі доходу останніх трудових років, характерні «зрушення» в кар'єрі перед виходом на пенсію стали частим явищем в країні.

- * Крім того, порівняно просто можна було отримати пенсію по інвалідності: для цього потрібно всього 5 років виплати страхових внесків, а на рішення про надання пенсії по інвалідності часто впливала не тільки працездатність претендента в медичному сенсі, а й соціальні та економічні умови.

